

вул. Інститутська, 21/8
01008, м. Київ, Україна

Tel.: (+380 44) 253 2203
Fak.: (+380 44) 226 3427
E-mail: hotline@ombudsman.gov.ua
[http:// www.ombudsman.gov.ua](http://www.ombudsman.gov.ua)

21/8, Instytutska str.
Kyiv, 01008, Ukraine

№ _____

« _____ » _____ 20 ____ р.

Херсонському міському голові

Колихаєву І.В.

ПО Д А Н Н Я

Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини

(згідно з частиною третьою статті 15 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини»)

Статтею 3 Конституції України визначено, що людина, її життя і здоров'я є найвищою соціальною цінністю.

Права і свободи людини і громадянина закріплено у Розділі II Конституції України та відповідно до статті 22 Основного Закону України не є вичерпними, гарантуються і не можуть бути скасовані.

Згідно зі статтею 101 Конституції України Уповноважений Верховної Ради України з прав людини (далі – Уповноважений) здійснює парламентський контроль за додержанням конституційних прав і свобод людини і громадянина, метою якого є:

захист прав і свобод людини і громадянина, проголошених Конституцією України, законами України та міжнародними договорами України;

додержання та повага до прав і свобод людини і громадянина у відносинах, що виникають між юридичними особами публічного та приватного права, а також фізичними особами, які перебувають на території України, у випадках, передбачених окремим законом;

запобігання порушенням прав і свобод людини і громадянина або сприяння їх поновленню;

сприяння приведенню законодавства України про права і свободи людини і громадянина у відповідність до Конституції України, міжнародних стандартів у цій сфері.

У рамках реалізації зазначених вище норм законодавства України Уповноваженим проводиться моніторинг рішень органів місцевого самоврядування, комісій з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій, утворених відповідними органами місцевого самоврядування, щодо призупинення (скасування) або обмеження на період дії карантину та запровадження посилених протиепідемічних заходів на території із значним поширенням гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2, права окремих категорій громадян на пільговий (безкоштовний) проїзд у громадському транспорті.

Моніторингом встановлено, що рішенням виконавчого комітету Херсонської міської ради від 17.11.2020 № 355 «Про організацію роботи міського пасажирського транспорту на період дії карантину» (далі – рішення) передбачено тимчасове зупинення безоплатного перевезення всіх категорій громадян, які відповідно до чинного законодавства мають право на безоплатний проїзд в міському пасажирському транспорті загального користування, на період дії карантинних обмежень щодо перевезення осіб у кількості місць для сидіння, передбаченої технічною характеристикою транспортного засобу або визначеної в реєстраційних документах на транспортний засіб, з метою запобігання транспортному колапсу (пункт 2 рішення).

Вказане рішення прийнято з посиланням на повноваження виконавчого комітету Херсонської міської ради, які визначені підпунктом 1 пункту «а» статті 30 та статтею 40 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», постанову Кабінету Міністрів України від 22.07.2020 № 641 «Про встановлення карантину та запровадження посилених протиепідемічних заходів на території із значним поширенням гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2» (зі змінами), а також зважаючи на епідемічну ситуацію та значне поширення COVID-19 у місті Херсоні і звернення підприємств-перевізників щодо стабілізації пасажирських перевезень в умовах карантину.

За результатами аналізу рішення вважаю, що воно прийняте з порушенням законодавства з огляду на таке.

Відповідно до статті 64 Конституції України конституційні права і свободи людини і громадянина не можуть бути обмежені, крім випадків, передбачених Конституцією України.

В умовах воєнного або надзвичайного стану можуть встановлюватися окремі обмеження прав і свобод із зазначенням строку дії цих обмежень. Не можуть бути обмежені права і свободи, передбачені статтями 24, 25, 27, 28, 29, 40, 47, 51, 52, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63 Основного Закону України.

Постановою Кабінету Міністрів України від 22.07.2020 № 641 «Про встановлення карантину та запровадження посилених протиепідемічних заходів на території із значним поширенням гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2» запроваджено протиепідемічні обмеження залежно від рівня епідемічної небезпеки та надано право Державній

комісії з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій або органам державної влади та органам місцевого самоврядування визначати додаткові обмежувальні протиепідемічні заходи.

Разом із тим повноваження органів місцевого самоврядування в умовах карантину визначені статтею 30 Закону України «Про захист населення від інфекційних хвороб», серед яких повноваження встановлювати особливий режим в'їзду на територію карантину та виїзду з неї громадян і транспортних засобів, а у разі потреби – проводити санітарний огляд речей, багажу, транспортних засобів та вантажів, а також створювати на в'їздах і виїздах з території карантину контрольно-пропускні пункти.

Відповідно до статті 30 Закону України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення» у разі виникнення чи загрози виникнення або поширення особливо небезпечних і небезпечних інфекційних хвороб, масових неінфекційних захворювань (отруєнь), радіаційних уражень населення органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування за поданням відповідних головних державних санітарних лікарів у межах своїх повноважень можуть запроваджуватись в установленому законом порядку на відповідних територіях чи об'єктах особливі умови та режими праці, навчання, пересування і перевезення, спрямовані на запобігання та ліквідацію цих захворювань та уражень.

Тобто йдеться про можливість запровадження органами місцевого самоврядування на відповідних територіях особливих умов пересування і перевезення.

Отже, на осіб з числа пільгових категорій населення можуть поширюватися визначені на певній території загальні обмеження щодо пересування, а не скасовуватися для них гарантовані законодавством пільги щодо перевезення.

Відповідно до частини другої статті 19 Конституції України органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

При цьому жодним із положень законодавства не передбачено право органу місцевого самоврядування, утвореної ним комісії чи уповноваженої особи на виконання певних робіт, обмежувати вже встановлені законами України та актами Кабінету Міністрів України права на пільги окремих категорій громадян.

Крім того, зауважу, що серед пільгових категорій населення можуть бути працюючі особи, які дістаються до роботи на громадському транспорті, а також громадяни, для яких є необхідним відвідування закладів охорони здоров'я.

З урахуванням наведеного пункт 2 рішення виконавчого комітету Херсонської міської ради від 17.11.2020 № 355 «Про організацію роботи міського пасажирського транспорту на період дії карантину» вважаю протиправним та таким, що підлягає негайному скасуванню.

Виявлені порушення безпосередньо впливають на додержання прав і свобод людини і громадянина, закріплених у статтях 46 і 64 Конституції України.

На підставі викладеного, з метою усунення виявлених порушень і недопущення їх у подальшому, керуючись статтею 101 Конституції України, статтями 13, 15, 16, 22 Закону України від 23.12.1997 № 776/97-ВР «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини»,

п р о ш у :

1. Розглянути подання та вжити невідкладних заходів з метою усунення порушень права громадян на пільговий проїзд у громадському транспорті на території міста Херсон.

2. У спосіб, передбачений чинним законодавством, вжити заходів щодо притягнення винних осіб до юридичної відповідальності.

3. Про результати розгляду подання та вжиті заходи у місячний строк повідомити Уповноваженого та щомісяця інформувати про подальше усунення недоліків до повного виконання вимог цього подання.

4. Звертаю увагу, що відмова органів державної влади, органів місцевого самоврядування, об'єднань громадян, їх посадових і службових осіб від співпраці, а також умисне приховування або надання неправдивих даних, будь-яке незаконне втручання в діяльність Уповноваженого з метою протидії передбачають відповідальність згідно з чинним законодавством.

**З повагою
Уповноважений**

Л. Денісова